Euroopa Parlament
2024-2029

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

2024/2051(INI)

9.4.2025

ARVAMUS

Esitaja: naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

Saaja: eelarvekomisjon

liidu uuendatud pikaajalise eelarve kohta muutuvas maailmas
(2024/2051(INI))

Arvamuse raportöör: Alexandra Geese

PA_NonLeg

MUUDATUSETTEPANEKUD

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon esitab eelarvekomisjonile kui vastutavale komisjonile järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikleid 311, 312, 323 ja 324,	– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikleid ***8, 208,*** 311, 312, 323 ja 324,

Muudatusettepanek 2

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 2, 3, 6, 14, 17 ja 21,

Muudatusettepanek 3

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 3, 21, 23 ja 34 diskrimineerimiskeelu, võrdõiguslikkuse ja sotsiaalkindlustuse kohta,

Muudatusettepanek 4

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 c (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrust (EL) 2021/692, millega luuakse kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programm ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1381/2013 ning nõukogu määrus (EL) nr 390/2014[1a],
	[1a] ELT L 156, 5.5.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/692/oj.

Muudatusettepanek 5

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 d (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrust (EL) 2021/522, millega luuakse liidu tervisevaldkonna tegevusprogramm (programm „EL tervise heaks“) ajavahemikuks 2021–2027 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 282/2014[1a],
	[1a] ELT L 107, 26.3.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj.

Muudatusettepanek 6

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 e (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse Euroopa

	Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ühissätete määrus)[1a], eelkõige selle artiklit 9 horisontaalsete põhimõtete kohta ja III lisa (Horisontaalsed eeltingimused – artikli 15 lõige 1), mis käsitlevad konkreetselt põhiõiguste austamist ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta järgimist,
	[1a] ELT L 231, 30.6.2021, lk 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.

Muudatusettepanek 7

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 f (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja kestliku arengu eesmärke,

Muudatusettepanek 8

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 g (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse 7. juunil 2017. aastal allkirjastatud Euroopa arengukonsensust, millega luuakse raamistik arengupoliitika ühisele lähenemisviisile, mida ELi institutsioonid

ja liikmesriigid kohaldavad,

Muudatusettepanek 9

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 h (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse ELi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava (GAP III),

Muudatusettepanek 10

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 i (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640),

Muudatusettepanek 11

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 j (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse oma 15. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni Euroopa rohelise kokkuleppe kohta[1a],
	[1a] ELT C 270, 7.7.2021, lk 2.

Muudatusettepanek 12

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 k (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*

– võttes arvesse oma 16. jaanuari 2018. aasta resolutsiooni naiste, soolise võrdõiguslikkuse ja kliimaõigluse kohta[1a],

[1a] ELT C 458, 19.12.2018, lk 34.

Muudatusettepanek 13

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 l (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse komisjoni 11. veebruari 2025. aasta teatist „Järgmise mitmeaastase finantsraamistiku koostamise tegevuskava“ (COM(2025)0046),

Muudatusettepanek 14

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 m (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse komisjoni 7. septembri 2022. aasta teatist Euroopa hooldusstrateegia kohta (COM(2022)0440),

Muudatusettepanek 15

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 n (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse oma 5. juuli 2022. aasta resolutsiooni „Euroopa hooldusvaldkonna ühismeetmed“[1a],

[1a] ELT C 47, 7.2 2023, lk 30.

Muudatusettepanek 16

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 o (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse ELi soolise võrdõiguslikkuse strateegiat 2020–2025,

Muudatusettepanek 17

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 p (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 2021. aasta eriaruannet „Soolõime ELi eelarves: aeg on minna üle sõnadelt tegudele“,

Muudatusettepanek 18

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 1 q (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrust (EL) 2021/692, millega luuakse kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programm ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1381/2013 ning nõukogu määrus (EL) nr 390/2014[1a],

[1a] ELT L 156, 5.5.2021, lk 1, ELI:

http://data.europa.eu/eli/reg/2021/692/oj.

Muudatusettepanek 19

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 15 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse komisjoni 30. juuni 2021. aasta teatist „Maapiirkondade arengu pikaajaline visioon – tugevamad, ühendatud, vastupanuvõimelised ja jõukad ELi maapiirkonnad 2040. aastaks“ (COM(2021)0345),

Muudatusettepanek 20

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus A a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Aa. arvestades, et sooline võrdõiguslikkus on liidu põhiväärtus, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 2; arvestades, et ELi toimimise lepingu artiklis 8 on sätestatud, et „[k]õigi oma asjaomaste meetmete puhul on liidu eesmärk [...] ebavõrdsuse kaotamine ja võrdõiguslikkuse edendamine“, kehtestades seega soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise põhimõtte, mille kohaselt tuleb sooline võrdõiguslikkus lõimida kõikidesse ELi poliitikavaldkondadesse ja programmidesse, sealhulgas eelarvemenetluse kõikidesse tasanditesse; arvestades, et ükski eelarve ei ole sooneutraalne ning seetõttu tuleb eelarve koostamisel seada selgeks eesmärgiks mittediskrimineerimine ning kõigi inimesteni jõudmine ja nende vajadustega arvestamine;

Muudatusettepanek 21

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus B a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Ba. arvestades, et naiste ja meeste võrdõiguslikkus on eeltingimus, et naised saaksid osaleda tööturul, töötada juhtivatel ametikohtadel ning osaleda teaduses ja uurimistegevuses, ning seeläbi mõjutab sooline võrdõiguslikkus liikmesriikide majandust;

Muudatusettepanek 22

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus C

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
C. arvestades, et liidu eelarve kaudu tehtavad kulutused, kui need on mõjusalt suunatud, kooskõlas liidu poliitiliste prioriteetidega ja koordineeritud riigi tasandi kulutustega, aitavad hoida ära ühtse turu killustumise ja suurendada avaliku sektori investeeringute üldist mõju; arvestades, et avaliku sektori investeeringud on olulised erainvesteeringute stimuleerimiseks;	C. arvestades, et liidu eelarve kaudu tehtavad kulutused, kui need on mõjusalt suunatud, kooskõlas liidu poliitiliste prioriteetidega ja koordineeritud riigi tasandi kulutustega, aitavad ***kaitsta ja edendada põhiõigusi, sealhulgas naiste õigusi ja õigusriiki, edendada ühtekuuluvust ja võrdõiguslikkust ning*** hoida ära ühtse turu killustumise ja suurendada avaliku sektori investeeringute üldist mõju; arvestades, et avaliku sektori investeeringud on olulised erainvesteeringute stimuleerimiseks;

Muudatusettepanek 23

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus D a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Da. arvestades, et puuetega inimesed, eelkõige naised ja tütarlapsed, seisavad

silmitsi raskustega, mis takistavad nende juurdepääsu põhiõigustele, haridusele, tööhõivele ja sotsiaalteenustele; arvestades, et mitmeaastases finantsraamistikus tuleb näha ette piisavad ja konkreetsed rahalised vahendid, et toetada nende täielikku kaasamist ühiskonda ja tööturule;

Muudatusettepanek 24

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus D b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Db. arvestades, et mitmeaastase finantsraamistiku protsesside lihtsustamine aitab naistel edu saavutada, kuna vähenevad regulatiivsed tõkked, mis neid ebaproportsionaalselt mõjutavad;

Muudatusettepanek 25

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus D c (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Dc. arvestades, et konkurentsivõime kontrolli käigus võiks hinnata ainulaadseid probleeme, millega ettevõtjad, sealhulgas naiste juhitavad ettevõtted, silmitsi seisavad, selleks et pääseda ligi ressurssidele, kapitalile ja võimalustele, tagades, et uued poliitikameetmed aitavad need lüngad kõrvaldada ja edendavad keskkonda, kus naiste juhitud ettevõtted saavad jõudsalt areneda;

Muudatusettepanek 26

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus D d (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Dd. arvestades, et konkurentsivõime kompassi iga-aastase ajakohastamisega, mida kajastatakse ühtse turu ja konkurentsivõime aruandes, võiks mõõta käegakatsutavaid tulemusi konkreetselt naiste juhitavate ettevõtete jaoks; arvestades, et see võib olla kasulik mitmeaastase finantsraamistiku muutmisel;

Muudatusettepanek 27

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus D e (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	De. arvestades, et oskuste nappuse probleemiga tegelemine ja naistele sihipärase toetuse pakkumine, nii et nad saaksid siseneda suure kasvupotentsiaaliga tööstusharudesse, nagu digitehnoloogia ja roheline energia, ning asuda juhtivatele ametikohtadele, võib aidata kiirendada Euroopa majanduskasvu;

Muudatusettepanek 28

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus E a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Ea. arvestades, et 99 % Euroopa ettevõtjatest on määratluse kohaselt väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd); arvestades, et nad annavad tööd rohkem kui 85 miljonile inimesele, sealhulgas naistele, ning et enamik neist on mikroettevõtjad;

Muudatusettepanek 29

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus F a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Fa. arvestades, et Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE) on ainus ELi soolise võrdõiguslikkuse küsimustega tegelev asutus; arvestades, et vahendite puudumise tõttu suudab asutus reageerida ainult neljandikule soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise tehnilise abi taotlustest, kuigi see on asutuse üks põhiülesandeid, mistõttu seati ELi institutsioonid ettepoole liikmesriikidest, kes saavad tehnilist abi vähe või mitte üldse;

Muudatusettepanek 30

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus F b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Fb. arvestades, et äärmiselt oluline on parandada haridusvõimalusi ning ajakohastada kutseharidust ja -õpet matemaatika, teadus, tehnoloogia ja inseneeria (STEM) valdkonnas, pöörates erilist tähelepanu tütarlastele ja naistele, et kaotada praegune sooline ebavõrdsus STEM valdkonna tööjõu puhul ning suurendada teadlikkust võimalustest ja ohtudest seoses uute tehnoloogiatega, nagu tehisintellekt;

Muudatusettepanek 31

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus G a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Ga. arvestades, et EIGE andmetel[1a] suurendab soolise võrdõiguslikkuse edendamine ELi sisemajanduse

koguprodukti (SKP) elaniku kohta hinnanguliselt 6,1 % võrra kuni 9,6 %-ni, ulatudes 2050. aastaks 1,95 triljonist kuni 3,15 triljoni euroni;

1a

https://eige.europa.eu/newsroom/economic-benefits-gender-equality.

Muudatusettepanek 32

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Ha. arvestades, et konkurentsivõime peaks olema mitmeaastase finantsraamistiku muutmise lahutamatu osa, et tagada, et konkurentsivõime integreeritaks järjepidevalt Euroopa Liidu eelarvesse, suurendades Euroopa naiste konkurentsivõimet ning edendades samal ajal kestlikku ja tugevat majanduskasvu;

Muudatusettepanek 33

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Hb. arvestades, et Euroopa Parlament on korduvalt nõudnud EIGE Daphne tegevussuuna, kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmi võrdõiguslikkuse ja õiguste tegevussuuna, naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi programmi raames kodanikuühiskonna organisatsioonide, programmi „EL tervise heaks“ ning Euroopa Sotsiaalfondi+ (ESF+) sotsiaalse innovatsiooni haru piisavat rahastamist; arvestades, et Euroopa Parlament on korduvalt nõudnud ka soolise võrdõiguslikkuse

süvalaiendamist peamistes Euroopa rahastamisvahendites, nagu programm „Euroopa horisont“, ühine põllumajanduspoliitika, Ühtekuuluvusfond ja taasterahastu „NextGenerationEU“;

Muudatusettepanek 34

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H c (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Hc. arvestades, et valmisoleku süvalaiendamine peaks olema mitmeaastase finantsraamistiku muutmise lahutamatu osa, tagamaks, et naised saaksid elada ELis, mis on kriisideks valmis;

Muudatusettepanek 35

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H d (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Hd. arvestades, et EIGE peaks täitma uusi ülesandeid, mis on seotud selliste hiljuti vastu võetud uute õigusaktide ja strateegiate rakendamise järelevalvega nagu juhatuseliikmete soolise tasakaalu direktiiv, naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamise direktiiv, tasustamise läbipaistvuse direktiiv, direktiiv võrdõigusasutuste suhtes kohaldatavate nõuete kohta, töö- ja eraelu tasakaalustamise direktiiv, hooldusstrateegia, Barcelona eesmärgid ja 2025. aasta järgne soolise võrdõiguslikkuse strateegia; arvestades, et 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini,

eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava (edaspidi „institutsioonidevaheline kokkulepe“)[1a], sisaldab sätteid, millega reguleeritakse vahendite eraldamist asutustele, kui neile antakse seadusandliku ettepaneku alusel uusi ülesandeid;

[1a] ELT L 433I, 22.10.2020, lk 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

Muudatusettepanek 36

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H e (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	He. arvestades, et naistel on ressursitõhususes ja kestlikes majandustavades oluline roll; arvestades, et kaupadega seotud kulude suurenemine ressursside nappuse tõttu süvendab sotsiaal-majanduslikku ebavõrdsust veelgi;

Muudatusettepanek 37

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H f (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Hf. arvestades, et hästi toimiv heaoluriik ja kättesaadavad avalikud teenused, sealhulgas transport, tervishoid ja lapsehoid, on naiste karjääri edendamiseks ja liikuvuseks hädavajalikud; arvestades, et avalike teenuste puudumine suurendab tasustamata hooldustöö topeltkoormust,

piirates naiste osalemist tööturul ning mõjutades töö- ja eraelu tasakaalu;

Muudatusettepanek 38

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H g (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Hg. arvestades, et esikohale tuleks seada algatused, mis aitavad suurendada naiste mõjuvõimu juhtivatel ametikohtadel, keskendudes naiste osalemise suurendamisele otsustusprotsessides, eelkõige, kuid mitte ainult, naiste puhul, kes tegutsevad äri ning matemaatika, teaduse, tehnoloogia ja inseneeria valdkonnas;

Muudatusettepanek 39

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H h (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Hh. arvestades, et üksikud, eriti vanemas eas naised on kõige suuremas vaesuse ohus; arvestades, et sooline pensionilõhe ja erinevused karjääri edenemises suurendavad naiste rahalist ebakindlust vanemas eas; arvestades, et ELi poliitikas tuleb pikaajalises eelarve planeerimises käsitleda vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse soolist mõõdet;

Muudatusettepanek 40

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H i (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Hi. arvestades, et ÜRO Arenguprogrammi (UNDP)[1a] kohaselt

toetatakse kogu maailma jaoks ette nähtud rahalistest vahenditest vaid 0,01 % ulatuses projekte, milles käsitletakse nii kliimamuutuste kui ka naiste õiguste küsimusi;

1a

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2017-0403_EN.html.

Muudatusettepanek 41

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H j (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Hj. arvestades, et planeedi taluvuspiiride ületamisel, sealhulgas kliima, elurikkuse, vee ja uudsete sünteetiliste keemiliste ühendite (novel entitities) vallas, on üha suurem negatiivne mõju majandusele ning liikmesriikide ja ELi eelarvele, mis omakorda kahjustab naisi nii otseselt kui ka kaudselt nähtuse kui sellise ja eelarvepiirangute kaudu;

Muudatusettepanek 42

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H k (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Hk. arvestades, et saastus ja kliimamuutused ohustavad eeskätt naiste ja tütarlaste tervist sooliste erinevuste tõttu nendega kokkupuutes, sotsiaal-majanduslikus seisundis, haavatavuses ja tervishoiuteenuste kättesaadavuses; arvestades, et 2023. aasta juulis Budapestis toimunud seitsmendal ELi keskkonna- ja terviseministrite konverentsil vastu võetud deklaratsioonis võetakse kohustus tõhustada meetmeid

tervisekaitse tugevdamiseks, pidades silmas kliimamuutusi, elurikkuse vähenemist ja saastet;

Muudatusettepanek 43

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H l (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Hl. arvestades, et kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammiga nähakse ette õiguslikult siduv raamistik, millega tagatakse, et 2050. aastaks on ELi looduskeskkond taastatud, vastupidav ja piisavalt kaitstud ning et kogu saastet vähendatakse tasemeni, mida ei peeta enam tervisele ja looduslikele ökosüsteemidele kahjulikuks; arvestades, et saaste vähendamine ja ennetamine on kasulik naiste ja tütarlaste tervisele, kuna nende tervis on eriti ohustatud erinevuste tõttu kokkupuute, sotsiaal-majandusliku seisundi, haavatavuse ja tervishoiuteenuste kättesaadavuse valdkonnas;

Muudatusettepanek 44

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H m (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Hm. arvestades, et esimene Euroopa kliimariskide hindamine kinnitab, et kliimamuutused, saaste ja elurikkuse vähenemine põhjustavad Euroopas tõsiseid ja üha suurenevaid terviseriske, kusjuures kuumastress ning metsa- ja maastikupõlengud kuuluvad kõige pakilisemate ohtude hulka, mis mõjutavad ebaproportsionaalselt naisi, tütarlapsi ja muid vähekaitstud elanikkonnarühmi erinevuste tõttu kokkupuute, sotsiaal-majandusliku seisundi, haavatavuse ja

tervishoiuteenuste kättesaadavuse valdkonnas; arvestades, et 2023. aasta suvel oli Euroopas naiste suremus kuumalaine ajal 55 % suurem;

Muudatusettepanek 45

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H n (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Hn. arvestades, et meie ühise julgeolekustruktuuri ees seisvad probleemid on viimastel aastatel muutunud keerulisemaks; arvestades, et sõjaline kaitse on selles kesksel kohal ja naisi tuleks julgustada võtma endale suurem roll Euroopa julgeoleku tagamisel; arvestades, et see taust loob mitmeaastase finantsraamistiku jaoks olulise konteksti;

Muudatusettepanek 46

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 1 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	1a. rõhutab liidu kohustusi võrdõiguslikkuse valdkonnas, eelkõige neid, mis on seatud soolise võrdõiguslikkuse strateegias ja ÜRO kestliku arengu eesmärkides, eelkõige 5. ja 10. eesmärk; rõhutab, et 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku kaudu tuleks soolist võrdõiguslikkust süvalaiendada ja aidata kaotada ebavõrdsus kogu liidus ja maailmas, sealhulgas sihtotstarbeliste ELi eelarvekulutuste abil, mis on suuremad kui praegused, ning toetades soolist võrdõiguslikkust ja muid võrdõiguslikkuse eesmärke kooskõlas aluslepingutega;

Muudatusettepanek 47

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 3

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. rõhutab, et 2027. aasta järgne mitmeaastane finantsraamistik peab ka olema lihtsam ja läbipaistvam ning seda tuleb kaitsta õigusriigi põhimõtete ja liidu väärtuste väärkasutamise, pettuse ja rikkumise eest;	3. rõhutab, et 2027. aasta järgne mitmeaastane finantsraamistik peab ka olema lihtsam ja läbipaistvam ning seda tuleb kaitsta õigusriigi põhimõtete***, põhiõiguste*** ja liidu väärtuste väärkasutamise, pettuse ja rikkumise eest;

Muudatusettepanek 48

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 4 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	4a. tuletab meelde, et sooline võrdõiguslikkus on liidu alusväärtus, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 2; rõhutab, et liidu ja selle liikmesriikide ülesanne on alati kaitsta liidu väärtusi, töötada nende tagamise nimel ja nendega kooskõlas;

Muudatusettepanek 49

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 4 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	4b. rõhutab, et oluline on kaitsta seni saavutatud edu ELi poliitika põhivaldkondades, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse ning naiste ja tütarlaste õiguste vallas; rõhutab vajadust tagada, et 2027. aasta järgne mitmeaastane finantsraamistik ei tooks kaasa saavutatud edusammudes tagasiminekut;

Muudatusettepanek 50

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 4 c (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	4c. kutsub üles rõhutama uuesti asjaolu, et mitmeaastase finantsraamistiku raames ei eraldataks Euroopa Liidu rahalisi vahendeid terroriorganisatsioonidele ega võimaldata neil neist tahtmatult kasu saada, kuid samal ajal tuleb jätkuvalt täita liidu kohustust toetada ebakindlates piirkondades konfliktide lahendamist, mis on esmatähtis, et tagada muu hulgas naiste õigused kogu maailmas;

Muudatusettepanek 51

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 6

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
6. on veendunud, et konkurentsivõime suurendamine, majanduse CO_2 heite vähendamine ***ja*** liidu innovatsioonisuutlikkuse suurendamine on 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku kesksed prioriteedid ning pikaajalise, kestliku ja kaasava majanduskasvu ning vastupidavama majandus ja ühiskonna tagamiseks hädavajalikud;	6. on veendunud, et konkurentsivõime suurendamine, majanduse CO_2 heite vähendamine***,*** liidu innovatsioonisuutlikkuse suurendamine ***ning majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse probleemiga tegelemine*** on 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku kesksed prioriteedid ning pikaajalise, kestliku ja kaasava majanduskasvu ning vastupidavama majandus ja ühiskonna tagamiseks hädavajalikud;

Muudatusettepanek 52

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 6 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	6a. nõuab VKE-dele soodsamat poliitikat, milles võetakse asjakohasel juhul arvesse meeste ja naiste soolist

võrdõiguslikkust;

Muudatusettepanek 53

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 6 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	6b. nõuab, et tugevdataks ühtse turu normide täitmise tagamise rakkerühma, mis seaks prioriteediks kõigi ettevõtjate, sealhulgas naiste juhitavate ettevõtete koormuse minimeerimise, tagades, et naistel oleks ühtsel turul lihtne juurdepääs ettevõtluspotentsiaalile ja et nad saaksid seda realiseerida;

Muudatusettepanek 54

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 6 c (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	6c. nõuab, et EL tagaks ettevõtjatele, sealhulgas naisettevõtjatele, võrdsed tingimused, võideldes killustatuse ja ülereguleerimise vastu, mis sageli põhjustab ettevõtjatele lisatõkkeid, ja rõhutab, et mitmeaastase finantsraamistiku tulevase muutmise käigus tuleks seda regulatiivset reaalsust arvesse võtta;

Muudatusettepanek 55

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 6 d (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	6d. nõuab paremaid digilahendusi ettevõtjatele, sealhulgas naisettevõtjatele, ning väljendab heameelt digitaalse ettevõtluskukru kasutuselevõtu üle

lihtsustatud äriprotsesside jaoks;

Muudatusettepanek 56

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 6 e (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	6e. rõhutab vajadust tagada äriühingutele lihtne juurdepääs sellistele olulistele teenustele nagu rahastamine, äriinglid ja riskikapitalistid, koolitus, võrgustike loomise võimalused ja mentorluse toetusprogrammid;

Muudatusettepanek 57

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 7

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
7. toonitab – nagu Letta ja Draghi aruannetes on märgitud – et Euroopa majandus- ja sotsiaalmudel on tugeva surve all, kuna tootlikkuse, konkurentsivõime ja oskuste nappusel on ülekanduv mõju töökohtade kvaliteedile ja eurooplaste elatustasemele, mida juba praegu mõjutavad kõrged eluaseme-, energia- ja toiduainete hinnad; tunneb muret, et töövõimaluste puudumine ja kõrge elukallidus suurendavad ***ajude äravoolu ohtu Euroopast***;	7. toonitab – nagu Letta ja Draghi aruannetes on märgitud – et Euroopa majandus- ja sotsiaalmudel on tugeva surve all, kuna tootlikkuse, konkurentsivõime ja oskuste nappusel on ülekanduv mõju töökohtade kvaliteedile ja eurooplaste elatustasemele, mida juba praegu mõjutavad kõrged eluaseme-, energia-***, tervishoiuteenuste*** ja toiduainete ***kõrged*** hinnad***, kusjuures naised, noored ja vähemused on kõige kaitsetumad ja suures rahalise ebakindluse ohus***; tunneb muret, et töövõimaluste puudumine ja kõrge elukallidus suurendavad ***sotsiaalse ebavõrdsuse süvenemise ja sotsiaalsete pingete kasvamise ohtu***;

Muudatusettepanek 58

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 11

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
11. rõhutab, et teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamist tuleks märkimisväärselt suurendada, see peaks keskenduma liidu strateegilistele prioriteetidele ning see peaks jätkuvalt sõltuma tipptaseme põhimõttest; on seisukohal, et kogu mitmeaastases finantsraamistikus ja riiklikul tasandil peaks olema piisavalt vahendeid kõigi kvaliteetsete projektide rahastamiseks;	11. rõhutab, et teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamist tuleks märkimisväärselt suurendada, see peaks keskenduma liidu strateegilistele prioriteetidele ning see peaks jätkuvalt sõltuma tipptaseme põhimõttest; on seisukohal, et kogu mitmeaastases finantsraamistikus ja riiklikul tasandil peaks olema piisavalt vahendeid kõigi kvaliteetsete projektide rahastamiseks; ***rõhutab vajadust eraldada rohkem rahalisi vahendeid programmidele, mille kaudu edendatakse teadusuuringuid saastest, kliimamuutustest ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemisest tuleneva ja naisi ebaproportsionaalselt mõjutava tervise ja majandusliku koormuse kohta, et suurendada teaduslike andmete kasutamist poliitika kujundamisel;***

Muudatusettepanek 59

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 11 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	11a. rõhutab, et naised seisavad silmitsi ebaproportsionaalsete probleemidega, sealhulgas alaesindatusega äriühingute juhtorganites, millega kaasnevad ka raskused juurdepääsul rahastamisele ja mentorlusele, sooline diskrimineerimine, soolised stereotüübid ja ahistamine töökohal, mis loob omakorda tasakaalustamata tööturu ning ebaproportsionaalse hooldus- ja tasustamata majapidamistöö koormuse, mis võib takistada naiste majanduskasvu ja konkurentsivõimet; rõhutab, et järgmise mitmeaastase finantsraamistiku raames tuleks käsitleda naisettevõtjate puudulike võimaluste probleemi ja parandada naiste juurdepääsu kapitalile ja võrgustikele, eelkõige dünaamilise kuluanalüüsi kaudu, mis aitab kindlaks

teha ja kõrvaldada poliitikameetmed, millel on naistele, eelkõige naisettevõtjatele, ebasoodne mõju;

Muudatusettepanek 60

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 11 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	11b. juhib tähelepanu komisjoni 2024.–2029. aasta poliitilistes suunistes esile tõstetud vajadusele tegeleda oskuste nappuse probleemiga ning liidu eelarve ja järgmise mitmeaastase finantsraamistiku, sealhulgas teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna hariduse strateegilise kava (mis hõlmab ka lähenemisviisi, mis julgustaks tüdrukuid ja naisi osalema rohkem teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna hariduses ja tegema selles valdkonnas karjääri, kuna nende valdkondade töökohtadel valitseb ilmne sooline ebavõrdsus, sest mehi töötab seal peaaegu kaks korda rohkem kui naisi) tähtsusele; juhib tähelepanu sellele, et nagu Draghi aruandes märgitud, võib siinkohal olla tegemist näitega, kuidas olemasolevaid andeid piisavalt ei kasutata;

Muudatusettepanek 61

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 13

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
13. on seisukohal, et liit peab välja töötama oma ***väärtustele*** ja poliitilistele eesmärkidele vastava konkurentsivõime raamistiku ***ning seetõttu*** tuleb ***konkurentsivõimet*** mõista nii, et see ei hõlma mitte ainult majanduskasvu, vaid ka sotsiaalset, majanduslikku ja territoriaalset	13. on seisukohal, et liit peab välja töötama oma ***alusväärtustele, nagu demokraatia, võrdsus, õigusriik*** ja ***inimväärikuse austamine, ning*** poliitilistele eesmärkidele vastava konkurentsivõime raamistiku***; on arvamusel, et konkurentsivõimet*** tuleb

ühtekuuluvust ning keskkonnasäästlikkust;	***seetõttu*** mõista nii, et see ei hõlma mitte ainult majanduskasvu, vaid ka sotsiaalset, majanduslikku ja territoriaalset ühtekuuluvust ning keskkonnasäästlikkust; ***rõhutab, et tõeliselt konkurentsivõimelist ja edukat majandust ei ole võimalik luua ilma naiste täieliku osaluseta tööhõives ja ettevõtete juhtimises; rõhutab vajadust suurendada naiste osalust teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonnas, sest nende oskused, teadmised ja kvalifikatsioon võivad aidata edendada Euroopa majandust ja toetada ELi eri poliitikavaldkondades kindlaks määratud eesmärkide saavutamist;***

Muudatusettepanek 62

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 13 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	13a. nõuab mitmeaastase finantsraamistiku raames sellise strateegilise raamistiku loomist, mis lõimiks konkurentsivõime kõikidesse ELi rahastatavatesse programmidesse ja algatustesse, tunnistades, et konkurents toetab innovatsiooni, digiüleminekut, haridust ja heade tööhõivevõimaluste tagamist kodanikele, sealhulgas naistele ja tütarlastele, ning et need on olulised tegurid konkurentsivõime edendamisel ja rõhutab, et konkurents võib omakorda neid tegureid arendada;

Muudatusettepanek 63

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 14

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
14. rõhutab, et konkurentsivõimelisem, tootlikum ja sotsiaalselt kaasavam majandus aitab luua kvaliteetseid ja hästi	14. rõhutab, et konkurentsivõimelisem, tootlikum ja sotsiaalselt kaasavam majandus aitab luua kvaliteetseid ja hästi

tasustatud töökohti, parandades seeläbi inimeste elatustaset; rõhutab, et selliste programmide kaudu nagu Euroopa Sotsiaalfond+ ja „Erasmus+“ saab liidu eelarve etendada olulist rolli haridus- ja koolitussüsteemide toetamisel, tööjõu kohanemisvõime suurendamisel ümberõppe ja oskuste täiendamise kaudu ning seeläbi inimeste ettevalmistamisel tööhõiveks kaasaegsetes majandustingimustes;	tasustatud töökohti, parandades seeläbi inimeste elatustaset; rõhutab, et ***soolisest tööhõivelõhest tulenev majanduslik kahju ulatub 370 miljardi euroni aastas ja soolise võrdõiguslikkuse edendamine võib suurendada SKP-d 2050. aastaks kuni 3,15 triljoni euro võrra; rõhutab, et*** selliste programmide kaudu nagu Euroopa Sotsiaalfond+ ja „Erasmus+“ saab liidu eelarve etendada olulist rolli haridus- ja koolitussüsteemide toetamisel, tööjõu kohanemisvõime suurendamisel ümberõppe ja oskuste täiendamise kaudu ning seeläbi inimeste ettevalmistamisel tööhõiveks kaasaegsetes majandustingimustes; ***tõstab esile asjaolu, et tüdrukute ja naiste alaesindatus mitmes haridus- ja kutsealavaldkonnas suurendab soolist palgalõhet ja kinnistab tööturu kujunemist, mida iseloomustavad soolised stereotüübid, ning sellest tulenevat tööturu lõhenemist;***

Muudatusettepanek 64

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 14 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	14a. kutsub komisjoni üles pöörama suuremat tähelepanu tüdrukute ja naiste, sealhulgas eakate naiste oskuste täiendamise võimalustele, mis omakorda aitab vähendada soolist ebavõrdsust oskuste arendamisel ja tagada, et naistel oleksid vahendid tootlikkuse suurendamiseks ja ELi üldisesse majanduskasvu panustamiseks;

Muudatusettepanek 65

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 15

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*

15. rõhutab, et liidu eelarvest tuleks jätkuvalt toetada olulisi majandussektoreid, kus luuakse uusi töökohti ja kus liit on juba maailmas juhtpositsioonil, nagu turism ning kultuuri- ja loomemajandus;	15. rõhutab, et liidu eelarvest tuleks jätkuvalt toetada olulisi majandussektoreid, kus luuakse uusi töökohti ja kus liit on juba maailmas juhtpositsioonil, nagu turism ning kultuuri- ja loomemajandus; ***tunnistab samal ajal ka hooldussektori, sealhulgas tervishoiu, hariduse ja sotsiaalhoolekande olulist rolli majandusliku vastupanuvõime ja taastuvuse, sotsiaalse ühtekuuluvuse ja kvaliteetse tööhõive tagamisel;***

Muudatusettepanek 66

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 17 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	17a. nõuab jõulisemate meetmete võtmist, et edendada soolist võrdõiguslikkust ning suurendada kõigi kodanike töö- ja eraelu tasakaalu; rõhutab, et tasustamata hooldustöö valdkonnas püsib endiselt sooline ebavõrdsus, mis koormab ebaproportsionaalselt naisi; on veendunud, et oluline on seada prioriteediks investeeringud taskukohastesse ja kvaliteetsetesse lapsehoiuteenustesse, suurendada tasustatud vanemapuhkuse võimalusi ja kiita heaks poliitika, mis aitab toetada kaasavaid kogukondi; peab eriti oluliseks kaotada naiste diskrimineerimine töökohal, eriti pärast emapuhkust; rõhutab, et hoolduskohustused ei tohi takistada naiste karjääri arengut; nõuab piisavat rahastamist Euroopa hooldusstrateegia rakendamiseks, et tagada kvaliteetne, kättesaadav ja taskukohane hooldus kõigile; rõhutab lisaks vajadust investeerida lapsehoiuteenustesse ja pikaajalise hoolduse asutustesse, et tagada naiste osalemine tööturul;

Muudatusettepanek 67

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 17 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	17b. tõstab esile asjaolu, et sooline ebavõrdsus on ilmsem teatavates sektorites, nimelt põllumajanduses ja kalanduses, mis on toiduga kindlustatuse ja Euroopa Liidu strateegilise autonoomia tagamisel üliolulised; peab seetõttu oluliseks, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus toetataks jätkuvalt neid sektoreid, mis on maapiirkondades ülekaalus ja kus on tööhõives suurem sooline ebavõrdsus kui linnapiirkondades;

Muudatusettepanek 68

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 19

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
19. rõhutab, et ühtekuuluvuspoliitika ***rahastamine peab lahendama*** liidu ees ***seisvad peamised probleemid***, nagu demograafilised muutused ja rahvastikukadu, ning olema suunatud kõige enam abi vajavatele piirkondadele ja inimestele; rõhutab eelkõige, kui oluline on suurendada toetusi, et lahendada kogu ELi hõlmav eluasemekriis, mis mõjutab miljoneid perekondi ja noori;	19. rõhutab, et ühtekuuluvuspoliitika ***rahastamisel tuleb inimõigusi ja sotsiaalse õigluse põhimõtteid täielikult austades käsitleda*** liidu ees ***seisvaid peamisi probleeme***, nagu ***suurenenud sotsiaal-majanduslikud raskused ja takistused selliste sotsiaalõiguste kasutamisel nagu tervishoid, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervis, sotsiaalkindlustus ja eluase, kliimamuutused, suurenevad erinevused piirkondades ja nende vahel ning*** demograafilised muutused ja rahvastikukadu, ***mis kõik mõjutavad ebaproportsionaalselt naisi ja tütarlapsi,*** ning ***et ühtekuuluvuspoliitika rahastamine peab*** olema suunatud kõige enam abi vajavatele piirkondadele ja inimestele***, nagu naised ja vähemused***; rõhutab eelkõige, kui oluline on suurendada toetusi, et lahendada kogu ELi hõlmav eluasemekriis, mis mõjutab miljoneid perekondi ja noori;

Muudatusettepanek 69

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 19 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	19a. tunnistab, et ELis esineb endiselt piirkondlikke erinevusi soolise võrdõiguslikkuse saavutamisel, mis on arengu ja seega ka ühtekuuluvuse oluline element; rõhutab seetõttu, et järgmise mitmeaastase finantsraamistikuga tuleks kujundada terviklikum visioon Euroopa territooriumi harmoonilisest arengust, milles seatakse eesmärgiks ühtekuuluvus; rõhutab, et EL peab kiiresti tegelema peamiste probleemidega, mis mõjutavad liidu pikaajalist stabiilsust ja majanduskasvu, eelkõige demograafiliste muutuste ja piirkondlike erinevustega; rõhutab sellega seoses, et kesksel kohal peaks olema kõige kaitsetumate piirkondade ja kaitsetu elanikkonna toetamine, tagamaks, et kedagi ei jäeta kõrvale, ja et sotsiaalse ühtekuuluvuse suurendamine on oluline prioriteet koos selliste pakiliste küsimustega nagu kogu ELi hõlmav eluasemekriis, mis mõjutab miljoneid selliseid perekondi, noori ja kaitsetuid inimesi kogu liidus, kellel ei ole võimalik oma õigusi täielikult kasutada ja keda sageli diskrimineeritakse;

Muudatusettepanek 70

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 19 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	19b. kutsub komisjoni üles vähendama bürokraatiat ettevõtjate, sealhulgas naisettevõtjate jaoks lihtsustamise abil, et vähendada VKEde aruandluskoormust, pöörates võimaluse korral erilist

tähelepanu naiste juhitavatele ettevõtetele;

Muudatusettepanek 71

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 21

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
21. rõhutab, et rohe- ja digipööre on lahutamatult seotud konkurentsivõime, majanduse moderniseerimise ja ühiskonna vastupanuvõimega ning seetõttu peab 2027. aasta järgne mitmeaastane finantsraamistik jätkama selle kaksikülemineku toetamist;	21. rõhutab, et rohe- ja digipööre on lahutamatult seotud konkurentsivõime, majanduse moderniseerimise ja ühiskonna vastupanuvõimega ning seetõttu peab 2027. aasta järgne mitmeaastane finantsraamistik jätkama selle kaksikülemineku toetamist; ***rõhutab vajadust kiirendada rohepööret sihipärase eelarvetoetuse kaudu, tagades samal ajal piisavad vahendid kestlikeks investeeringuteks, pidades eelkõige silmas naisi ja tütarlapsi;***

Muudatusettepanek 72

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 22

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
22. tuletab meelde, et liit on võtnud kohustuse saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus, mis nõuab majanduse süsinikuheite vähendamist puhaste tehnoloogiate kasutuselevõtu, parema energia- ja transporditaristu ning energiatõhusamate eluasemete kaudu; märgib, et komisjoni hinnangul on selleks, et saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus, vaja täiendavaid investeeringuid 1,5 % SKPst aastas (võrreldes aastatega 2011–2020), ning et kuigi liidu eelarve üksi ei suuda seda puudujääki katta, peab ta jääma eluliselt tähtsaks panustajaks;	22. tuletab meelde, et liit on võtnud kohustuse saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus, mis nõuab majanduse süsinikuheite vähendamist puhaste tehnoloogiate kasutuselevõtu, parema energia- ja transporditaristu ning energiatõhusamate eluasemete kaudu; ***rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse saavutamise seisukohast on ühtlasi oluline saavutada kliimaneutraalsus 2050. aastaks ja see eeldab fossiilkütuste otsese ja kaudse ELi-poolse rahastamise järkjärgulist kaotamist 2027. aastaks; nõuab investeeringute ümbersuunamist puhta energia alasesse innovatsiooni, saaste vähendamisse ja kliimakerksusse;*** märgib, et komisjoni hinnangul on selleks,

	et saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus, vaja täiendavaid investeeringuid 1,5 % SKPst aastas (võrreldes aastatega 2011–2020), ning et kuigi liidu eelarve üksi ei suuda seda puudujääki katta, peab ta jääma eluliselt tähtsaks panustajaks;

Muudatusettepanek 73

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 23

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
23. rõhutab, et tööstus on kliimaneutraalsusele ülemineku seisukohast kesksel kohal ning mõnede tööstussektorite ja nende töötajate kohanemiseks on vaja neid toetada; rõhutab, et kaksikülemineku käigus ei tohi kedagi kõrvale jätta, ning nõuab investeeringuid piirkondadesse, mis sõltuvad suurel määral fossiilkütustest, ja suuremat toetust kodumajapidamistele, eelkõige kliimameetmete sotsiaalfondi kaudu;	23. rõhutab, et tööstus on kliimaneutraalsusele ülemineku seisukohast kesksel kohal ning mõnede tööstussektorite ja nende töötajate kohanemiseks on vaja neid toetada; rõhutab, et kaksikülemineku käigus ei tohi kedagi kõrvale jätta, ning nõuab investeeringuid piirkondadesse, mis sõltuvad suurel määral fossiilkütustest, ja suuremat toetust kodumajapidamistele, eelkõige kliimameetmete sotsiaalfondi kaudu; ***nõuab sihtotstarbeliste rahaliste vahendite eraldamist nende alade puhastamiseks, mis on saastatud PFAS-ainetega (per- ja polüfluoritud alküülühendid), millel on märkimisväärne negatiivne mõju naiste ja tütarlaste viljakusele, ning et tagada keskkonna- ja rahvatervise kaitse;***

Muudatusettepanek 74

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 24

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
24. juhib tähelepanu käimasolevale põhjalikule tehnoloogilisele muutusele, mille käigus uued tehnoloogiad, nagu tehisintellekt, loovad nii võimalusi majandusliku potentsiaali ja kodanike elu	24. juhib tähelepanu käimasolevale põhjalikule tehnoloogilisele muutusele, mille käigus uued tehnoloogiad, nagu tehisintellekt, loovad nii võimalusi majandusliku potentsiaali ja kodanike elu

parandamiseks kui ka tekitavad probleeme seoses usaldusväärsuse ja eetikaga; rõhutab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb toetada selliste tehnoloogiate arendamist ja ohutut rakendamist ning ***aidata*** inimestel omandada oskusi, mida on vaja ***nende tehnoloogiatega*** töötamiseks ja ***nende*** kasutamiseks;	parandamiseks kui ka tekitavad probleeme seoses usaldusväärsuse ja eetikaga; rõhutab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb toetada selliste tehnoloogiate arendamist ja ohutut rakendamist***, kohustudes sealjuures vältima algoritmilist kallutatust, mis süvendab soolist vägivalda,*** ning ***et see peab aitama*** inimestel omandada oskusi, mida on vaja ***selle tehnoloogiaga*** töötamiseks ja kasutamiseks;

Muudatusettepanek 75

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 24 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	24a. nõuab naiste kohaloleku ja mõju tugevdamist digivaldkonnas, pöörates erilist tähelepanu valdkonnaüleste oskuste omandamisele, nagu juhtimine, mõjuvõimu suurendamine, läbirääkimised ja soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise strateegiad; rõhutab, et koolituse ja mentorluse tõhustamine peamistes tehnoloogiavaldkondades, sealhulgas küberturvalisuse, kasutaja või väliskeskkonnaga liidestatava osa arenduse, graafilise disaini ja digitaalse turunduse valdkonnas, on väga oluline, et kõrvaldada oskuste nappus digisektoris ja võimaldada naistel digiajastul jõudsalt areneda, mis aitab lõppkokkuvõttes toetada nende piirkondade majanduskasvu;

Muudatusettepanek 76

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 25

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
25. tuletab meelde, et julgeolek ***on*** liidu jõukuse ja sotsiaalse mudeli ***alus*** ning et	25. tuletab meelde, et ***rahu ja inimeste*** julgeolek ***kuuluvad*** liidu jõukuse ja

järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb oluliselt rohkem investeerida, et kaitsta liitu arvukate ohtude eest, millega see silmitsi seisab;	sotsiaalse mudeli ***aluste hulka*** ning et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb oluliselt rohkem investeerida, et kaitsta liitu ***ja selle inimesi*** arvukate ohtude eest, millega see silmitsi seisab;

Muudatusettepanek 77

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 25 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	25a. rõhutab, et julgeolekut tuleks mõista laiemas tähenduses läbi inimkeskse lähenemise, mis hõlmab sotsiaalset, hariduslikku, keskkonnaalast ja kultuurilist mõõdet ja eeldab tugevat demokraatiat ja võrdsust, sealhulgas soolist võrdõiguslikkust; nõuab, et kaitseinvesteeringute puhul võetaks neid laiemaid julgeolekuaspekte arvesse.

Muudatusettepanek 78

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 31

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
31. rõhutab, et liit peab suurendama valmisoleku rahastamist kõigis valdkondades; rõhutab, et lisaks jõupingutustele leevendada kliimamuutusi rohepöörde abil on vaja märkimisväärseid investeeringuid kliimamuutustega kohanemiseks, eelkõige selleks, et kaitsta end loodusõnnetuste ja raskete ilmastikunähtuste eest ja vähendada nende mõju; on seisukohal, et ***vastavaid assigneeringuid*** tuleb järgmises mitmeaastases finantsraamistikus märkimisväärselt suurendada;	31. rõhutab, et liit peab suurendama valmisoleku rahastamist kõigis valdkondades; rõhutab, et lisaks jõupingutustele leevendada kliimamuutusi rohepöörde abil on vaja märkimisväärseid investeeringuid kliimamuutustega kohanemiseks, eelkõige selleks, et kaitsta end loodusõnnetuste ja raskete ilmastikunähtuste eest ja vähendada nende mõju; ***rõhutab, et kliimamuutustega kohanemise meetmetesse tuleb integreerida sootundlik eelarvestamine, et tagada sihipärane toetus naistele ja kaitset vajavatele rühmadele kliimast tingitud katastroofide puhul; rõhutab, et kaitset vajavad rühmad, sealhulgas lapsed, rasedad, eakad, juba haiged ja sotsiaal-***

majandusliku ebavõrdsuse all kannatavad inimesed, seisavad silmitsi ebaproportsionaalsete terviseriskidega; on seisukohal, et ***selleks antavate toetuste mahtu*** tuleb järgmises mitmeaastases finantsraamistikus märkimisväärselt suurendada***, eelkõige seetõttu, et niisugused kriisid mõjutavad ebaproportsionaalselt naisi ja tütarlapsi; rõhutab, et kogu fossiilkütuste ja keskkonnale kahjuliku tegevuse rahastamine tuleb järk-järgult lõpetada, kuna keskkonnaseisundi halvenemine süvendab sotsiaalset ebavõrdsust;***

Muudatusettepanek 79

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 32

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
32. tuletab meelde, et COVID-19 pandeemia tekitas majanduslikku ja sotsiaalset kaost kogu maailmas ning et neist kogemustest saadud peamine õppetund on see, et tuleb investeerida terviseohtudeks valmisolekusse, meditsiiniuuringutesse ja liidu riiklike tervishoiusüsteemide vastupanuvõimesse; on seisukohal, et järgmine mitmeaastane finantsraamistik peab tuginema praeguse programmitöö perioodi jooksul tehtud tööle;	32. tuletab meelde, et COVID-19 pandeemia tekitas majanduslikku ja sotsiaalset kaost kogu maailmas***, mõjutades ebaproportsionaalselt naisi,*** ning et neist kogemustest saadud peamine õppetund on see, et tuleb investeerida terviseohtudeks valmisolekusse, ***kliima- ja keskkonnaohtude ohjamisse, raviminappusega toimetulekusse, saastest tuleneva tervise- ja majanduslikku koormust käsitleva teadustegevuse edendamisse,*** meditsiiniuuringutesse ja liidu riiklike tervishoiusüsteemide vastupanuvõimesse; ***rõhutab, et valmisoleku kujundamisel tuleb seada esikohale kõige suuremat kaitset vajavate inimeste, sealhulgas laste, rasedate, eakate, juba haigete ja sotsiaal-majanduslikult ebasoodsas olukorras olevate rühmade kaitse; nõuab tervist kaitsvate investeeringute tegemist peamistesse tervist mõjutavatesse sektoritesse, nagu energeetika, transport, põllumajandus, tööstus ja linnaplaneerimine, et tugevdada pikaajalist vastupanuvõimet***

kliimamuutustele ja kaitsta rahvatervist; on seisukohal, et järgmine mitmeaastane finantsraamistik peab tuginema praeguse programmitöö perioodi jooksul tehtud tööle***, säilitades programmi „EL tervise heaks“ ja suurendades selle mahtu; on seisukohal, et tuleb eraldada lisavahendeid sootundlike ravimite väljatöötamiseks ning tagada muu hulgas ohutute seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste teenuste õigeaegne osutamine ja kättesaadavus;***

Muudatusettepanek 80

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 32 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	32a. rõhutab, et oluline on terviklik julgeolekualane lähenemisviis, mille kaudu integreeritakse õigusriigi põhimõte, sooline võrdõiguslikkus ja naiste osalemine otsuste tegemisel ja mis ulatub sõjalistest ohtudest kaugemale, hõlmates selliseid probleeme nagu kliimamuutused, ressursside nappus, demograafilised muutused, organiseeritud kuritegevus, küberrünnakud ja rahvatervise kriisid; rõhutab, et ühiskonna vastupanuvõime sõltub piisavate rahaliste vahendite eraldamisest ebapiisavate ressurssidega sektoritele, eelkõige sotsiaal- ja tervishoiuteenusteks, kus naised moodustavad suurema osa nii tööjõust kui ka toetusesaajatest ning on kriiside ajal samuti ebaproportsionaalselt mõjutatud; toonitab, et ühiskondlik julgeolek eeldab märkimisväärseid investeeringuid, eelkõige alarahastatud ja alahinnatud sektorites, nagu sotsiaalteenused, kus nii tööjõud kui ka toetusesaajad on valdavalt naised; nõuab rahastamise suurendamist, et tugevdada sotsiaalse taristu kui üldise ühiskondliku julgeoleku põhisamba vastupanuvõimet ja

valmisolekut;

Muudatusettepanek 81

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 34

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
34. rõhutab, kui oluline on järgmises mitmeaastases finantsraamistikus jätkata ELi välispiiride ***tõhusa kaitse*** rahastamist; ***rõhutab vajadust võidelda inimkaubanduse võrgustike vastu ning tegeleda hübriidrünnakutega*** ja ***rändajate ärakasutamisega***, eelkõige ***kolmanda riigi või vaenuliku valitsusvälise osaleja poolt***;	34. rõhutab, kui oluline on järgmises mitmeaastases finantsraamistikus jätkata ELi välispiiride ***hea, humaanse ja õiglase haldamise*** rahastamist; ***sealhulgas selliste sõltumatute järelevalvemehhanismide mõjus toimimine, mis on äärmiselt olulised põhiõiguste rikkumise ohu vähendamiseks, eelkõige naiste ja laste puhul; rõhutab vajadust paremini kaitsta haavatavaid inimesi***, eelkõige ***naisi ja tütarlapsi, inimkaubanduse võrgustike eest ning reageerida hübriidrünnakutele***;

Muudatusettepanek 82

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 34 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	34a. nõuab kõigi soolise võrdõiguslikkusega seotud meetmete järjepidevat ja kestlikku eelarvestamist ELi kaitse- ja julgeolekusektoris kooskõlas naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ELi tegevuskavaga; rõhutab, et ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) missioonide soolise võrdõiguslikkusega seotud meetmete jaoks on vaja sihtotstarbelist rahastamist, sealhulgas eraldi eelarverida soolise võrdõiguslikkuse nõustajate jaoks ÜJKP tsiviilmissioonide raames;

Muudatusettepanek 83

Resolutsiooni ettepanek

Punkt 35

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
35. rõhutab, et suurenenud ülemaailmse ebastabiilsuse kontekstis peab liit jätkama konstruktiivset koostööd kolmandate riikidega ning toetama kooskõlas oma väärtustega rahu, stabiilsust, jõukust, julgeolekut, demokraatiat ja kestlikku arengut kogu maailmas;	35. rõhutab, et suurenenud ülemaailmse ebastabiilsuse kontekstis peab liit jätkama konstruktiivset koostööd kolmandate riikidega ning toetama kooskõlas oma väärtustega rahu, stabiilsust, jõukust, julgeolekut, demokraatiat***, õigusriiki, inimõigusi, soolist võrdõiguslikkust, inim-*** ja kestlikku arengut kogu maailmas;

Muudatusettepanek 84

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 35 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	35a. tuletab meelde liidu võetud kohustust saavutada 2030. aastaks kestliku arengu eesmärgid ning laiemaid kohustusi seoses rahvusvahelise rahu ja julgeoleku, mitmepoolsuse, inimõiguste, kestliku arengu ja rahvusvahelise solidaarsusega; rõhutab, et neid kohustusi tuleb järgmises mitmeaastases finantsraamistikus toetada piisavate investeeringute kaudu; rõhutab tungivat vajadust kaitsta ja edendada inimõigusi, eelkõige naiste tervist ja õigusi, samuti vähemuste õigusi ja haavatavas olukorras olevaid inimesi; nõuab, et igal ELi välisrahastamisvahendil peaks olema konkreetne eesmärk ja võimaluse korral ei tohiks neid üksteisega ühendada ning et humanitaarabi, arengukoostöö ja ühinemiseelne rahastamisvahend peavad jääma eraldiseisvateks vahenditeks, et ka edaspidi oleks võimalik täita nende erieesmärgid;

Muudatusettepanek 85

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 36 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	36a. tuletab meelde, et ELi arengukoostöö peab põhinema ELi lepingu artiklis 21 esile toodud põhimõtetel ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 208 sätestatud eesmärkidel, milleks on vaesuse vähendamine ja pikemas perspektiivis selle kaotamine, arvestades seejuures, et vaesus mõjutab ebaproportsionaalselt naisi ja lapsi;

Muudatusettepanek 86

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 37

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
37. rõhutab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb jätkata kõige pakilisemate ülemaailmsete probleemide lahendamist alates kliimamuutuste vastu võitlemisest kuni abi andmiseni loodusõnnetuste korral, ülemaailmse toiduga kindlustatuse tagamise, tervishoiusüsteemide parandamise, vaesuse ja ebavõrdsuse vähendamise ning konkurentsivõime ja ülemaailmsete tarneahelate turvalisuse suurendamiseni; rõhutab eelkõige vajadust toetada liidu lõuna- ja idanaabruse riike;	37. rõhutab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb jätkata kõige pakilisemate ülemaailmsete probleemide lahendamist alates kliimamuutuste vastu võitlemisest***, saaste vähendamisest ja selle vältimisest*** kuni abi andmiseni loodusõnnetuste korral, ülemaailmse toiduga kindlustatuse tagamise, tervishoiusüsteemide ***ja inimarengu*** parandamise, vaesuse ja ebavõrdsuse***, sealhulgas soolise ebavõrdsuse*** vähendamise***, haridustaseme tõstmise*** ning konkurentsivõime ja ülemaailmsete tarneahelate turvalisuse suurendamiseni; rõhutab eelkõige vajadust toetada liidu lõuna- ja idanaabruse riike***, Sahara-tagust Aafrikat, Aasiat ja Ladina-Ameerikat***;

Muudatusettepanek 87

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 37 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	37a. rõhutab, et järgmises

	mitmeaastases finantsraamistikus tuleb eraldada piisavalt vahendeid, et edendada soolist võrdõiguslikkust ja naiste mõjuvõimu suurendamist kogu ELi välistegevuse kaudu; nõuab, et järgmise rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi puhul pööratakse erilist tähelepanu soolise võrdõiguslikkuse edendamisele, seades eesmärgiks eraldada 85 % ametlikust arenguabist projektidele, mille oluline või peamine eesmärk on sooline võrdõiguslikkus, ning 20 % ametlikust arenguabist projektidele, mille peamine eesmärk on sooline võrdõiguslikkus; rõhutab vajadust võtta kiireloomulisi meetmeid, et reageerida kogu maailmas naiste õiguste vähendamisele, ning rõhutab, et praeguses mitmeaastases finantsraamistikus ei nähta soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava rakendamiseks ette sihtotstarbelist eelarvet;

Muudatusettepanek 88

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 37 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	37b. rõhutab soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava (GAP III) tähtsust, et kiirendada soolise võrdõiguslikkuse saavutamise suunas liikumist kogu maailmas, paigutades selle esmatähtsale kohale kogu ELi välistegevuses ja seades eelkõige eesmärgi, et 2025. aastaks peaks 85 % kõigist uutest meetmetest aitama suurendada soolist võrdõiguslikkust ja naiste mõjuvõimu; juhib tähelepanu vajadusele jätkata neid pingutusi 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku raames ja võtta nende suhtes järelmeetmeid, eraldades piisavad vahendid tulevase GAP IV rakendamiseks kooskõlas naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskavaga; rõhutab tungivat vajadust

	tegeleda konfliktide puhul esineva seksuaalse ja soolise vägivalla probleemiga soopõhisest aspektist lähtudes;

Muudatusettepanek 89

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 38

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
38. toonitab, et eelarve peab aitama hoida liidu rolli maailma suurima arenguabi ja kliimameetmete rahastajana kooskõlas liidu ülemaailmselt võetud kohustuste ja sõlmitud kokkulepetega; rõhutab, et eelarve peab jätkuvalt toetama jõupingutusi, mida liit teeb selleks, et kaitsta reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda, demokraatiat, mitmepoolsust, inimõigusi ja põhiväärtusi;	38. toonitab, et eelarve peab aitama hoida liidu rolli maailma suurima arenguabi ja kliimameetmete rahastajana kooskõlas liidu ülemaailmselt võetud kohustuste ja sõlmitud kokkulepetega***, sealhulgas naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise konventsioon, Pekingi deklaratsioon ja tegevusprogramm ning naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava***; rõhutab, et eelarve peab jätkuvalt toetama jõupingutusi, mida liit teeb selleks, et kaitsta reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda, demokraatiat, mitmepoolsust, inimõigusi***, diskrimineerimiskeeldu, võrdsust*** ja põhiväärtusi; ***rõhutab ka, et EL peab suurendama rahastamist inimõiguste ja soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks kogu maailmas ning püüdma katta puudujäägi, mis tuleneb Ameerika Ühendriikide Rahvusvahelise Arengu Ameti rahaliste vahendite tühistamisest ja üldise vaikimisseaduse taaskehtestamisest;***

Muudatusettepanek 90

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 42 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	42a. rõhutab vajadust tagada, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus nähtaks ette

	demokraatia toetamise ja inimõiguste kindel ja sihtotstarbeline rahastamine, pidades eelkõige silmas kasvavat ülemaailmset suundumust autoritaarsuse suunas; rõhutab, et oluline on tugevdada demokraatlikku vastupanuvõimet, kaitsta kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ja põhivabadusi, sealhulgas väljendus-, ühinemis- ja ajakirjandusvabadust; rõhutab vajadust suurendada ELi välistegevusega lahutamatult seotud inimõiguste kaitsjate, LGBTI-inimeste õiguste ning seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvatele õiguste toetamist; nõuab tungivalt kindla rahalise kohustuse võtmist, et võidelda demokraatia taandarengu vastu ning toetada kaasavat ja õigustel põhinevat valitsemist kogu maailmas; nõuab järgmises mitmeaastases finantsraamistikus sihtotstarbelist rahastamist, et abistada inimõiguste kaitsjaid, eelkõige naisi, erakorraliste toetuste, õigusabi ja ümberpaigutamise kaudu, tugevdades liidu pühendumust inimõiguste ja kodanikuühiskonna kaitsele, nagu muu hulgas on sätestatud inimõiguste kaitsjate ÜRO deklaratsioonis;

Muudatusettepanek 91

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 46

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
46. rõhutab liidu eelarve tähtsust demokraatia ja liidu väärtuste edendamisel ja kaitsmisel, liidu ühise kultuuripärandi ja Euroopa integratsiooni edendamisel, kodanike kaasamise ja noorte osaluse suurendamisel ning põhiõiguste hartas sätestatud põhiõiguste ja õigusriigi edendamisel; juhib tähelepanu sellele, kui tähtis on kohtusüsteemi sõltumatus, riiklike institutsioonide usaldusväärne toimimine, kodanikuühiskonna toetamine ja oligarhia	46. rõhutab liidu eelarve tähtsust ***diskrimineerimise ning soolise ebavõrdsuse ja soolise vägivalla kaotamisel,*** demokraatia ja liidu väärtuste edendamisel ja kaitsmisel, ***nagu on sätestatud ELi lepingu artiklis 2, sealhulgas õigusriigi, demokraatia ja põhiõiguste edendamisel ja kaitsmisel, diskrimineerimiskeelu ja võrdõiguslikkuse, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse, naiste ja tüdrukute***

kaotamine;	***õiguste ning LGBTIQ-inimeste õiguste edendamisel, soolise ja perevägivalla vastu võitlemisel,*** liidu ühise kultuuripärandi ja Euroopa integratsiooni edendamisel, kodanike kaasamise ja noorte osaluse suurendamisel ning põhiõiguste hartas sätestatud põhiõiguste ja õigusriigi edendamisel; ***rõhutab naiste õiguste ja õigusriigi omavahelist seotust; toonitab sellega seoses vajadust suurendada toetust kodanikuühiskonna organisatsioonidele, kes edendavad soolist võrdõiguslikkust, naiste õigusi ja LGBTIQ-inimeste õigusi;*** juhib tähelepanu sellele, kui tähtis on kohtusüsteemi sõltumatus, riiklike institutsioonide usaldusväärne toimimine, kodanikuühiskonna ***ulatuslikum*** toetamine ja oligarhia kaotamine;

Muudatusettepanek 92

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 46 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	46a. toetab järgmise mitmeaastase finantsraamistiku raames kõigis ELi poliitikavaldkondades soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist ja soolise võrdõiguslikkuse alaseid kohustusi, samuti tugevdatud eelarvemõõdet kõigi diskrimineerimisjuhtumite vastu võitlemisel;

Muudatusettepanek 93

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 46 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	46b. rõhutab, et tuleb suurendada rahaeraldisi, mis aitavad säilitada pluralistlikku ühiskonda, kus edendatakse ja kaitstakse võrdõiguslikkust ja kõigi

inimeste õigusi, sealhulgas soolist võrdõiguslikkust, nagu on sätestatud aluslepingus, hartas ja rahvusvahelistes inimõiguste konventsioonides; rõhutab kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmi otsustavat tähtsust liidu väärtuste edendamisel ja kaitsmisel, millega toetatakse sõltumatuid kodanikuühiskonna organisatsioone, kes kaitsevad neid väärtusi kõigis liikmesriikides; nõuab kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmi eelarve märkimisväärset suurendamist, mis on vajalik, arvestades kodanikuühiskonna suurenevaid probleeme, ohte ja tagasilööke liidu väärtuste edendamisel ja kaitsmisel, samuti jätkuvat võitlust naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse eest, sealhulgas naistevastase vägivalla kaotamist ja üldise juurdepääsu toetamist terviklikule, mittediskrimineerivale, eakohasele ja tõenditel põhinevale seksuaal- ja suhteharidusele ning teabe kättesaadavust kõigile koolilastele kohustuslike kursuste kaudu ELi liikmesriikides; nõuab seetõttu kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmi ning naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ kui eraldiseisvate programmide säilitamist ja tugevdamist ning järgmises mitmeaastases finantsraamistikus neile suurema summa eraldamist;

Muudatusettepanek 94

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 46 c (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	46c. rõhutab, et rassiline diskrimineerimine on Euroopas jätkuvalt probleem, ning märgib, et Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti andmetel on 96 % Euroopa juutidest, sealhulgas paljud

naised ja tütarlapsed, puutunud oma igapäevaelus kokku antisemitismiga, et moslemite ja mustanahaliste inimeste rassiline diskrimineerimine suureneb, eriti nende seas, kes kannavad usulisi sümboleid, s.t peamiselt naised ja tütarlapsed, ning et lisaks on veerand romadest elu põhivaldkondades kogenud diskrimineerimist; rõhutab, et uus mitmeaastane finantsraamistik peaks toetama tööd selle murettekitava reaalsuse vastu võitlemiseks;

Muudatusettepanek 95

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 46 d (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	46d. rõhutab vajadust tagada, et kõigil naistel oleks juurdepääs seksuaal- ja reproduktiivtervise teenustele ja õigustele ning et erilist tähelepanu tuleb pöörata tõrjutud isikute, sealhulgas laste, puuetega inimeste, rassiliste ja etniliste vähemuste, pagulastest naiste ja rändajate erivajadustele, sealhulgas nende erivajadustele, kes põgenevad selliste konfliktide eest, kus vägistamist kasutatakse sõjarelvana, ja LGBTI-kogukonna erivajadustele; nõuab eriotstarbelise rahastamisvoo korraldamist mitmeaastase finantsraamistiku raames, et toetada naiste juhitavaid organisatsioone konfliktijärgsetes piirkondades ning edendada sootundlikke majanduse taastamise algatusi, võttes arvesse sõjakuritegude ohvriks langenud naiste ees seisvaid ainulaadseid takistusi;

Muudatusettepanek 96

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 46 e (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	46e. rõhutab, et ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonist tuleneva kohustusena peab liit integreerima puuetega inimeste õigused kõigisse 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku programmidesse; on arvamusel, et väga tähtis on tagada puuetega inimeste, eriti naiste ja tüdrukute võrdne juurdepääs kõigile ELi rahastatavatele programmidele kooskõlas puuetega inimeste õiguste strateegiaga aastateks 2021–2030; nõuab tungivalt, et komisjon töötaks välja metoodika, et jälgida kulutusi, millest saavad kasu puuetega inimesed, eelkõige naised ja tütarlapsed, ning veendudes, et kõik programmid ja ELi rahastatavad projektid tagavad puuetega inimestele sooliselt võrdsed võimalused ja juurdepääsu ELi rahalistele vahenditele;

Muudatusettepanek 97

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 46 f (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	46f. rõhutab, et mitmeaastases finantsraamistikus tuleb näha ette suurem rahaline toetus, et tegeleda vähktõbe põdevate ja vähktõvest jagusaanud naiste ees seisvate konkreetsete probleemidega, sealhulgas raskused saada tööd, rahaline ebakindlus ja juurdepääs kvaliteetsetele tervishoiuteenustele; nõuab lisaks tungivalt, et komisjon rakendaks kõigis asjaomastes mitmeaastase finantsraamistiku programmides sootundlikku eelarvestamist, et vähendada erinevusi vähiravis ja edendada poliitikat, mis kaitseb vähktõvest mõjutatud naiste majanduslikke ja sotsiaalseid õigusi;

Muudatusettepanek 98

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 46 g (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	46g. mõistab hukka hiljutise õiguste- ja soovastaste narratiivide ja liikumiste laine ning tagasilöögid seoses naiste õiguste ning seksuaal- ja reproduktiivtervise ja seonduvate õigustega ELis ja kogu maailmas; peab kahetsusväärseks, et praeguse mitmeaastase finantsraamistiku alusel on Euroopa Liidult raha saanud ka soolise võrdõiguslikkuse ja abordivastaste liikumiste toetajad, kuigi need on põhiõiguste ja muude ELi väärtustega vastuolus; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks, et tulevases mitmeaastases finantsraamistikus ei eraldataks rahalisi vahendeid soolise võrdõiguslikkuse vastastele rühmadele, kelle eesmärk on tühistada olulised edusammud naiste õiguste valdkonnas, ega ühelegi rühmale, kes töötab hartas sätestatud põhiõiguste õõnestamise nimel;

Muudatusettepanek 99

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 46 h (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	46h. mõistab teravalt hukka igasuguse naiste ja tütarlaste vastase soolise vägivalla ning kõik LGBTIQ+ kogukonna liikmete vastase vägivalla vormid; kinnitab jõuliselt, et seksuaal- ja reproduktiivtervise teenustest ning seonduvatest õigustest, sealhulgas ohutu ja seadusliku abordi õigusest ilmajätmine on naiste ja tütarlaste vastu suunatud vägivalla vorm, nende põhiõiguste rikkumine ning otseses vastuolus soolise võrdõiguslikkusega, mis on üks ELi põhiväärtustest; taunib asjaolu, et naistevastase vägivalla vastu võitlemise toetamiseks ei ole enam ühtegi eraldi

	programmi, kuna see valdkond on nüüd üksnes osa üldisest kodanike ja õiguste programmist; rõhutab, et Daphne programm, mille eesmärk on ennetada kõiki soolise vägivalla vorme ja nende vastu võidelda, peab saama iseseisvaks programmiks, millele tuleb luua eraldi eelarverida ja näha ette suurem rahaeraldis, et tagada hiljuti vastu võetud naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamise direktiivi tõhus rakendamine; juhib tähelepanu sellele, et sellised rahastamismehhanismid nagu Daphne peaksid hõlmama sihipärast toetust naistele ELi konfliktipiirkondades, tagades, et soolise võrdõiguslikkuse algatused hõlmavad naisi, kes seisavad silmitsi mitmemõõtmeliste probleemidega;

Muudatusettepanek 100

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 47

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
47. rõhutab, et ebastabiilsus naaberpiirkondades, vaesus, majandusarengu põhisuundumused ja demograafilised muutused ***tekitavad jätkuvalt*** liitu ***suunduvaid rändevooge***, avaldades märkimisväärset survet varjupaiga- ja rändesüsteemidele; toonitab, et 2027. aasta järgne mitmeaastane finantsraamistik peab toetama liidu varjupaiga- ja rändeleppe täielikku rakendamist kooskõlas põhiõiguste ja ELi väärtustega; toonitab lisaks, et kooskõlas leppega tuleb rändealases koostöös kolmandate riikidega järgida ELi õigust ja rahvusvahelisi standardeid;	47. rõhutab, et ebastabiilsus naaberpiirkondades, vaesus, majandusarengu põhisuundumused***, keskkonnaalased*** ja demograafilised muutused ***mõjutavad ebaproportsionaalselt naisi ja ajendavad inimesi*** liitu ***rändama***, avaldades märkimisväärset survet varjupaiga- ja rändesüsteemidele***; rõhutab, et nendes oludes langevad naissoost rändajad suurema tõenäosusega soolise vägivalla ohvriks***; toonitab, et 2027. aasta järgne mitmeaastane finantsraamistik peab toetama liidu varjupaiga- ja rändeleppe täielikku rakendamist kooskõlas põhiõiguste ja ELi väärtustega; toonitab lisaks, et kooskõlas leppega tuleb rändealases koostöös kolmandate riikidega järgida ELi õigust ja rahvusvahelisi standardeid***, sh rahvusvaheline inimõigustealane õigus***;

Muudatusettepanek 101

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 48

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
48. toob esile, kui tähtsad on praeguse mitmeaastase finantsraamistiku raames tugevad seosed õigusriigi põhimõtte austamise ja ELi rahalistele vahenditele juurdepääsu vahel; on veendunud, et liidu finantshuvide kaitse sõltub õigusriigi põhimõtte austamisest riiklikul tasandil; väljendab eelkõige heameelt õigusriigi tingimuslikkuse määruse positiivse mõju üle liidu finantshuvide kaitsmisele õigusriigi põhimõtte süsteemsete ja püsivate rikkumiste korral; kutsub komisjoni ja nõukogu üles kohaldama määrust rangelt, järjepidevalt ja põhjendamatu viivituseta iga kord, kui see on vajalik; rõhutab, et õigusriigi põhimõtte rikkumise korral tehtavad otsused liidu rahastamise peatamise või vähendamise kohta peavad põhinema objektiivsetel kriteeriumidel ega tohi juhinduda muudest kaalutlustest või olla läbirääkimiste tulemus;	48. toob esile, kui tähtsad on praeguse mitmeaastase finantsraamistiku raames tugevad seosed õigusriigi põhimõtte***, inimväärikuse, vabaduse, demokraatia, võrdsuse ja inimõiguste*** austamise ja ELi rahalistele vahenditele juurdepääsu vahel; ***kutsub üles tugevdama ja tõhustama olemasolevaid ELi mehhanisme tagamaks, et tulevase mitmeaastase finantsraamistiku kavandamisel ja rakendamisel austatakse ja edendatakse põhiõigusi;*** on veendunud, et liidu finantshuvide kaitse sõltub õigusriigi põhimõtte ***ja põhiõiguste, sealhulgas naiste õiguste*** austamisest riiklikul tasandil; väljendab eelkõige heameelt õigusriigi tingimuslikkuse määruse positiivse mõju üle liidu finantshuvide kaitsmisele õigusriigi põhimõtte süsteemsete ja püsivate rikkumiste korral; kutsub komisjoni ja nõukogu üles kohaldama määrust rangelt, järjepidevalt ja põhjendamatu viivituseta iga kord, kui see on vajalik; rõhutab, et õigusriigi põhimõtte rikkumise korral tehtavad otsused liidu rahastamise peatamise või vähendamise kohta peavad põhinema objektiivsetel kriteeriumidel ega tohi juhinduda muudest kaalutlustest või olla läbirääkimiste tulemus;

Muudatusettepanek 102

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 48 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	48a. kutsub komisjoni ja nõukogu üles

	kindlustama ühissätete määruse III lisa artikli 15 lõike 1 (horisontaalsete eeltingimuste kohta) täitmise tagamise ja seda täiel määral kasutama, ning veenduda selles, et liikmesriigid ja komisjon tagavad fondide rakendamisel põhiõiguste austamise ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta järgimise, naiste ja meeste võrdõiguslikkuse ning soolõime, igasuguse diskrimineerimise ennetamise ja kestliku arengu edendamise kooskõlas ühissätete määruse artiklis 9 sätestatud horisontaalsete põhimõtetega;

Muudatusettepanek 103

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 49

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
49. juhib tähelepanu vajadusele luua tugev seos õigusriigi põhimõtte ja 2027. aasta järgse liidu eelarve vahel ning väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle tõhustada seoseid õigusriigi olukorda käsitlevas aastaaruandes esitatud soovituste ja eelarve kaudu rahalistele vahenditele juurdepääsu vahel; kutsub komisjoni üles kirjeldama õigusriigi olukorda käsitlevas aastaaruandes alates 2025. aastast, mil määral võivad õigusriigi süsteemides tuvastatud puudused kujutada endast ohtu liidu eelarvele; väljendab lisaks heameelt seose üle liidu väärtuste austamise ja eelarve täitmise vahel ning kutsub komisjoni üles aktiivselt jälgima, kuidas liikmesriigid seda põhimõtet järgivad;	49. juhib tähelepanu vajadusele luua tugev seos õigusriigi põhimõtte ja ***põhiõiguste ning*** 2027. aasta järgse liidu eelarve vahel ning väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle tõhustada seoseid õigusriigi olukorda käsitlevas aastaaruandes esitatud soovituste ja eelarve kaudu rahalistele vahenditele juurdepääsu vahel; kutsub komisjoni üles kirjeldama õigusriigi olukorda käsitlevas aastaaruandes alates 2025. aastast, mil määral võivad õigusriigi süsteemides tuvastatud puudused kujutada endast ohtu liidu eelarvele; väljendab lisaks heameelt seose üle liidu väärtuste austamise ja eelarve täitmise vahel ning kutsub komisjoni üles aktiivselt jälgima, kuidas liikmesriigid seda põhimõtet järgivad;

Muudatusettepanek 104

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 53

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*

53. toonitab seetõttu, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb tagada, et rahastamisprogrammidega täidetakse üldiselt kliima- ja elurikkuse eesmärke, edendatakse ja kaitstakse kõigi ***õigusi*** ja võrdseid võimalusi, ***sealhulgas*** soolist võrdõiguslikkust, toetatakse konkurentsivõimet ja tugevdatakse liidu valmisolekut ohtudeks;	53. toonitab seetõttu, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb tagada, et rahastamisprogrammidega täidetakse üldiselt kliima-***, nullsaaste*** ja elurikkuse eesmärke, edendatakse ja kaitstakse kõigi ***põhiõigusi*** ja võrdseid võimalusi, ***järgides seejuures kindlalt kohustust edendada ja tugevdada*** soolist võrdõiguslikkust, toetatakse konkurentsivõimet ja tugevdatakse liidu valmisolekut ohtudeks;

Muudatusettepanek 105

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 54

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
54. juhib tähelepanu sellele, et tõhus integreerimine saavutatakse kõige paremini meetmepaketi abil, eelkõige poliitika kujundamise, põhjalike mõjuhinnangute ning kulutuste usaldusväärse jälgimise ja teatavatel juhtudel kulueesmärkide kaudu;	54. juhib tähelepanu sellele, et tõhus integreerimine saavutatakse kõige paremini meetmepaketi abil, eelkõige poliitika kujundamise, põhjalike mõjuhinnangute ning kulutuste usaldusväärse jälgimise ja teatavatel juhtudel kulueesmärkide kaudu; ***rõhutab, et soolise perspektiivi arvessevõtmiseks tuleks kavandada järelevalve- ja hindamissüsteemid, lisades näiteks igasse ELi programmi soolise tähendusega ja sootundlikud näitajad, et vältida soolise võrdõiguslikkuse meetmete vähendamist rakendusetapis; tuletab meelde komisjoni kohustust saavutada võrdõiguslikkusele tuginev Euroopa Liit;***

Muudatusettepanek 106

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 55

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
55. väljendab heameelt soopõhiste kulutuste jälgimise metoodika väljatöötamise üle ja on seisukohal, et saadud kogemusi tuleks järgmises mitmeaastases finantsraamistikus	55. väljendab heameelt soopõhiste kulutuste jälgimise metoodika väljatöötamise üle ja on seisukohal, et saadud kogemusi tuleks järgmises mitmeaastases finantsraamistikus

kohaldada; rõhutab ühtlasi vajadust kliimamuutuse ja elurikkuse küsimuste integreerimise metoodikate märkimisväärse täiustamise järele;	kohaldada***, kõrvaldades sealjuures sooliselt segregeeritud andmete kogumise ja hindamiskriteeriumide selgemaks muutmisega seotud lüngad; kordab vajadust minna vaid jälgimise etapist üle täieulatuslikule sooteadlikule eelarvestamisele; rõhutab, et sootundlik eelarvestamine tuleb süstemaatiliselt integreerida ELi eelarvesse tagamaks, et rahaeraldised aitavad edendada soolist võrdõiguslikkust; kutsub Euroopa Komisjoni üles integreerima sootundliku eelarvestamise lähenemisviisi kõigisse järgmise mitmeaastase finantsraamistiku sammastesse, rahastamisvahenditesse ja eelarveridadesse, tagamaks, et need kõik aitavad aktiivselt kaasa soolise võrdõiguslikkuse eesmärkide saavutamisele alates kavandamisest ning vahendite eraldamisest kuni järelevalveni; nõuab kohustuslike soolise mõju hindamiste kasutamist kõigil eelarveridadel ja kuluprogrammides, et hinnata nende mõju soolisele võrdõiguslikkusele***; rõhutab ühtlasi vajadust kliimamuutuse ja elurikkuse küsimuste integreerimise metoodikate märkimisväärse täiustamise järele;

Muudatusettepanek 107

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 55 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	55a. nõuab soolõime eesmärgi väljatöötamist ja rakendamist, tagamaks, et järgmine mitmeaastane finantsraamistik aitaks saavutada soolist võrdõiguslikkust ja muid võrdõiguslikkuse eesmärke kogu liidus ning takistaks õiguste ja võrdõiguslikkuse valdkonnas tagasiminekut nii liidus kui ka väljaspool seda;

Muudatusettepanek 108

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 55 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	55b. märgib, et praeguse soolise võrdõiguslikkuse jälgimise metoodika kohaselt kasutati 2023. aastal ainult 11 % eelarvest sekkumisteks, mille peamine või oluline ja tahtlik eesmärk on soolise võrdõiguslikkuse edendamine; juhib tähelepanu sellele, et 69 % eelarvest kulutati sekkumistele, millel ei olnud soolisele võrdõiguslikkusele märkimisväärset mõju ning ülejäänud 20 % eelarveeraldiste mõju soolisele võrdõiguslikkusele on ebaselge; rõhutab vajadust parandada andmete kogumist eri eelarveprogrammide ja sekkumistegevuse puhul, et aidata kindlaks teha ja liigitada 20 % eelarve kulutamise ebaselge mõju; rõhutab asjaolu, et sootundliku eelarvestamise kasutuselevõtmine kogu ELi eelarve olelusringi jooksul aitab otseselt kaasa andmete kogumisele osana rahastamisnõuetest, ning pooldab selle rakendamist alates 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku algusest;

Muudatusettepanek 109

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 55 c (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	55c. kordab, et ELi soolise võrdõiguslikkuse jälgimise metoodikat tuleb edasi arendada ja paremaks muuta; nõuab, et luuakse seosed tulevases soolises võrdõiguslikkuses strateegias sisalduvate eesmärkide ja mitmeaastase finantsraamistiku kui selle strateegia rakendamise peamise vahendi vahel; rõhutab, et tuleb parandada võrreldavate sooliselt eristatud andmete kogumist,

esitamist ja hindamist ning töötada välja horisontaalsed ELi määratlused, et hõlbustada liidu poliitikavaldkondades soolise mõju hindamist; nõuab, et täiustataks metoodikat, mis võimaldab kindlaks teha mitte ainult vahendite saajad, vaid ka programmide ümberkujundavad võimalused; juhib tähelepanu sellele, et lisaks positiivsele ja neutraalsele mõjule võivad mõned eelarvemeetmed sarnaselt kliimameetmetega soolist võrdõiguslikkust kahjustada; rõhutab, et praegune eelarve jälgimise metoodika ei näe selliste juhtumite jaoks ette ühtegi kategooriat ning see ei võimalda sootundliku eelarvestamise olukorda ELis objektiivselt hinnata;

Muudatusettepanek 110

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 55 d (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	55d. nõuab, et tehtaks jätkuvalt jõupingutusi soolise palgalõhe kaotamiseks ELis, tagades meetmete olemasolu meeste ja naiste palgaerinevuste jälgimiseks ja käsitlemiseks kõigis sektorites;

Muudatusettepanek 111

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 55 e (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	55e. rõhutab vajadust seadusandliku ettepaneku järele, milles määratletaks naiste omandis või naiste juhitud ettevõtete või selliste ettevõtete kategooria(d), mis avaldavad soolisele võrdõiguslikkusele eriti positiivset mõju seoses töölevõtmise, tööaja, kvaliteetsete

ja taskukohaste lapsehoiu või sooteadlike hangete poliitikaga; nõuab, et võetaks kasutusele soolise võrdõiguslikkuse põhimõtteid järgiva ettevõtte vabatahtlik pass, mis sarnaneks kavandatava VKEde passiga ja annaks rahastusvõimaluste kasutamisel eelise;

Muudatusettepanek 112

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 55 f (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	55f. nõuab, et koostataks sõltumatu soolise mõju hinnang, milles analüüsitakse mitmeaastase finantsraamistiku programmide mõju soolisele võrdõiguslikkusele; kutsub üles töötama välja eeltingimused kui vahendi, mis aitab hinnata liikmesriikide valmidust kasutada ELi rahastamisvahendeid;

Muudatusettepanek 113

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 57

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
57. nõuab, et 2027. aasta järgseks perioodiks eraldataks algusest peale piisavalt rahalisi ja inimressursse, et liidu institutsioonid, organid ja detsentraliseeritud asutused saaksid tagada tulemusliku ja tõhusa poliitika kujundamise, elluviimise ja täitmise tagamise, meelitada jätkuvalt ligi parimaid inimesi kõigist liikmesriikidest, tagades seeläbi geograafilise tasakaalu, ning et neil oleks tegutsemisruum muutuvate oludega kohanemiseks;	57. nõuab, et 2027. aasta järgseks perioodiks eraldataks algusest peale piisavalt rahalisi ja inimressursse, et liidu institutsioonid, organid ja detsentraliseeritud asutused saaksid tagada tulemusliku ja tõhusa poliitika kujundamise, elluviimise ja täitmise tagamise ***nii ELi kui ka riiklikul tasandil***, meelitada jätkuvalt ligi parimaid inimesi kõigist liikmesriikidest, tagades seeläbi geograafilise tasakaalu, ning et neil oleks tegutsemisruum muutuvate oludega kohanemiseks; ***rõhutab, et oluline on järgida ja rakendada norme, mis kaitsevad rahvatervist ning naiste ja tütarlaste tervist kolmekordse kriisi, st***

kliimamuutuste, elurikkuse vähenemise ja saaste eest, ning tagada nende normide täitmine;

Muudatusettepanek 114

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 57 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	57a. rõhutab, et Euroopa Komisjoni ametnikele Euroopa Ülikool-Instituudis pakutav soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise koolitus on liidu võrdõiguslikkuse eesmärkide saavutamise tagamisega lahutamatult seotud; nõuab, et seda koolituse pakkumist laiendataks nii, et osaleda saaksid ka Euroopa Parlamendi ja fraktsioonide töötajad;

Muudatusettepanek 115

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 57 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	57b. tuletab meelde Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi (EIGE) olulist rolli soolise aspekti arvestamisel ja liidus naisi kogu nende mitmekesisuses mõjutava soolise ebavõrdsuse ulatuse ja põhjuste mõistmisel ja käsitlemisel, eelkõige seoses tagasilöökidega naiste õiguste vallas ning konfliktidega seotud majandus- ja tervisekriisidega ning pidades silmas intersektsionaalsust; tuletab meelde, et EIGE tegevust on raskendanud pidev personalipuuduse probleem, mida süvendas veelgi tehnilise abi taotluste arvu järsk kasv, mis tuleneb soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise prioriseerimisest kõigis liidu poliitikavaldkondades ja algatustes ELi soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025 raames; rõhutab oma nõudmist, et

	EIGE-le eraldataks piisav eelarve ja arv töötajaid, sealhulgas seitse ajutist teenistujat, ja et EIGE ametikohtade loetelus suurendataks koosseisuliste töötajate värbamist, mida on vaja selleks, et tulla toime töökoormuse märkimisväärse suurenemisega, sealhulgas uuendatud soolise võrdõiguslikkuse strateegias kavandatud meetmete rakendamine ja instituudile ELi õigusaktide (näiteks naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist käsitlev direktiiv, soolist tasakaalu äriühingute juhtorganites käsitlev direktiiv, tasustamise läbipaistvuse direktiiv ja direktiiv võrdõigusasutuste suhtes kohaldatavate nõuete kohta) rakendamise järelevalveks antud uute ülesannete täitmine; tuletab meelde, et EIGE teises välishindamises nõutakse EIGE vahendite struktuurset suurendamist ning instituudi asutamismääruse läbivaatamist, et tagada liikmesriikide täielik esindatus selle haldusnõukogus, juhatuse moodustamine ja nõuandva organi täielik reformimine;

Muudatusettepanek 116

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 59

Resolutsiooni ettepanek	*Kompromissis sisalduv muutmata tekst*
59. rõhutab, et alginvesteeringud koostalitlusvõimelisesse IT-taristusse ja andmekaevesse võivad kaasa tuua ka pikemaajalise kulude kokkuhoiu ning oluliselt parandada poliitika elluviimist ja kulutuste jälgimist;	59. rõhutab, et alginvesteeringud koostalitlusvõimelisesse IT-taristusse ja andmekaevesse võivad kaasa tuua ka pikemaajalise kulude kokkuhoiu ning oluliselt parandada poliitika elluviimist ja kulutuste jälgimist;

Muudatusettepanek 117

Resolutsiooni ettepanek
Alapealkiri 1

Resolutsiooni ettepanek	*Kompromissis sisalduv muutmata tekst*
Uue kulusihiga pikaajaline eelarve	Uue kulusihiga pikaajaline eelarve

Muudatusettepanek 118

Resolutsiooni ettepanek
Alapealkiri 4

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Julgeolek, kaitse ja valmisolek	***Rahu,*** julgeolek, kaitse ja valmisolek

LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD, KELLELT RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI

Vastavalt kodukorra I lisa artiklile 8 kinnitab arvamuse raportöör, et ta sai arvamuse koostamisel enne selle komisjonis vastuvõtmist sisendmaterjali järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE)
Euroopa Lesbide Konverents (ELC)
Equinox – rassilise õigluse algatus
Rahvusvaheline Pereplaneerimise Föderatsioon (IPPF)
Seksuaal- ja reproduktiivõiguste Euroopa parlamentaarne foorum (EPF)
Naiste suguelundite moonutamise Euroopa võrgustik (endFGM)
Reproduktiivõiguste keskus (CFRR)
Euroopa Parlamendi liikmed – seksuaal- ja reproduktiivõiguste küsimused
OECD – Nicole Scherie
Firenze Ülikool
Mitmeaastase finantsraamistiku keskus (MFF HUB)
Saksamaa naisorganisatsioonide föderaalnõukogu (Deutscher Frauenrat)
Naiste ettevõtlusplatvorm (WEP)

Eespool esitatud loetelu koostamise eest vastutab ainuisikuliselt arvamuse koostaja.

Kui loetelus on märgitud füüsiliste isikute nimi või ametikoht või mõlemad, kinnitab arvamuse raportöör, et ta on esitanud asjaomastele füüsilistele isikutele Euroopa Parlamendi andmekaitseteate nr 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), milles on kindlaks määratud nende isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatavad tingimused ja sellise töötlemisega seotud õigused.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	9.4.2025
Lõpphääletuse tulemus	+: 20 –: 15 0: 3
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Abir Al-Sahlani, Irmhild Boßdorf, Mélissa Camara, Margarita de la Pisa Carrión, Valérie Devaux, Elisabeth Dieringer, Rosa Estaràs Ferragut, Viktória Ferenc, Gabriela Firea, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Chiara Gemma, Assita Kanko, Arba Kokalari, Elena Kountoura, Sebastian Kruis, Judita Laššáková, Maria Noichl, Mirosława Nykiel, Giusi Princi, Emma Rafowicz, Joanna Scheuring-Wielgus, Benedetta Scuderi, Laurence Trochu, Marko Vešligaj, Maria Walsh, Lucia Yar, Dainius Žalimas
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Hanna Gedin, Catherine Griset, Elisabeth Grossmann, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Anna Strolenberg
Lõpphääletuse ajal kohal olnud parlamendiliikmed kodukorra art 216 lg 7 alusel	Georgios Aftias, Lynn Boylan, Valérie Deloge, Lena Düpont, Dimitris Tsiodras

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

20	+
PPE	Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Mirosława Nykiel, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Lucia Yar, Dainius Žalimas
S&D	Gabriela Firea, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Elisabeth Grossmann, Maria Noichl, Emma Rafowicz, Joanna Scheuring-Wielgus, Marko Vešligaj
The Left	Lynn Boylan, Hanna Gedin, Elena Kountoura
Verts/ALE	Mélissa Camara, Benedetta Scuderi, Anna Strolenberg

15	-
ECR	Chiara Gemma, Assita Kanko, Laurence Trochu
ESN	Irmhild Boßdorf
NI	Judita Laššáková
PPE	Georgios Aftias, Lena Düpont, Rosa Estaràs Ferragut, Dimitris Tsiodras
PfE	Valérie Deloge, Elisabeth Dieringer, Viktória Ferenc, Catherine Griset, Sebastian Kruis, Margarita de la Pisa Carrión

3	0
PPE	Arba Kokalari, Giusi Princi
Renew	Valérie Devaux

Kasutatud tähised:
+ : poolt
- : vastu
0 : erapooletu